

Manu KEIRSE

Klinisch psycholoog en rouwtherapeut

Als hoogleraar ging hij vorig jaar met emeritaat, maar aan stilzitten denkt Manu KEIRSE nog lang niet. Hij verwierf heel wat ervaring in rouwverwerking en omgaan met verdriet en verdriet, die hij neerschreef in tal van boeken. Van daaruit adviseerde hij de bisschoppen en hogere oversten van België bij het opstellen van een globaal beleidsplan voor seksueel misbruik in de Kerk en de gevolgen ervan voor de slachtoffers.

‘Van moeder leerde ik opkomen voor wie minder kansen kreeg’

Nicole LEHOUCQ

Hij ontvangt ons thuis, in zijn werkruimte. Zijn echtgenote is net terug van een wandeling met hun jongste kleindochter. Manu KEIRSE merkt op dat hij in zijn loopbaan maar kon doen wat hij realiseerde, omdat zijn echtgenote hem steeds steunde. Steevast hield hij in zijn vele beroepsactiviteiten ook de raad van zijn moeder voor ogen: „Wend wat je leerde aan ten behoeve van hen die niet dezelfde kansen kregen als jij.”

–U kreeg die raad én de kans om uw eigen droom, psychologie studeren, te realiseren?

Ja en dat was niet evident in ons gezin met elf kinderen. Mijn beide ouders hadden niet de kans om verder te studeren na de lagere school. Ons wilden ze die mogelijkheid wel geven en dat met één wedde.

–In de uitbouw van uw rijk gevulde loopbaan kon u rekenen op de steun van uw vrouw.

We werken hard en ik was vaak uithuizig. Terwijl mijn echtgenote, een verpleegkundige, beroepsactief bleef, koos ze prioritair voor de zorg voor onze kinderen. We voedden twee eigen kinderen en twee pleegkinderen op. Ze kwamen alle vier goed terecht. Ik ben trots op hen.

–Ziekenhuisdirecteur, hoogleraar, kabinetschef, u was het allemaal. Wat was voor u het belangrijkste moment uit uw carrière?

De uitbouw van patiëntenbegeleiding in het Universitair Ziekenhuis in Leuven. Dat deed ik met veel plezier. Ik leerde zo veel van mensen in wachtzalen, van mensen met verdriet. Daar voelde ik waarover het gaat in de gezondheidszorg. In een groot ziekenhuis ervaar je wat er leeft onder de waterspiegel van de samenleving.

–U leerde mensen omgaan met rouw, verdriet.

Ik merkte hoe mensen daarvoor op de loop gingen, de confrontatie met rouwenden niet aankonden. Mijn boek *Helpen bij verdriet en verdriet* werd een bestseller. Ik was veertig, toen ik een doctoraat maakte over de eerste opvang van ouders die hun kind verliezen bij de geboorte. In zo'n geval werden de ouders vaak op een afstand gehouden. In de medische wereld wist niemand dat je verdriet verwerkt door de herinnering te herbeleven. Is er geen herinnering, dan kan er ook geen verwerking zijn. Dat zagen we ook bij de slachtoffers van seksueel misbruik: veel wonden ontstaan als de

Manu Keirse: „In een groot ziekenhuis ervaar je wat er leeft onder de waterspiegel van de samenleving.” © Hugo Maris

herinnering wordt doodgezwegen. De pijn erkennen, geneest en biedt perspectief.

–Gaan gelovigen nu ook door een rouwproces?

Veel gelovigen voelen diep verdriet voor de Kerk die ze zien vergaan. De fundamenten van iets waarin ze geloofden, worden aangetast. Dat raakt mensen in hun wortels.

„Verdriet verwerk je door de herinnering te herbeleven. Wordt die doodgezwegen, dan ontstaan er wonden”

–U vond het niet terecht dat alleen de Kerk werd aangepakt in verband met het misbruik?

Seksueel misbruik van minderjarigen is een probleem van de hele samenleving. Incest komt het vaakst voor in het gezin. Ook in sportclubs en atletiekverenigingen moet men alert zijn. Het is niet evenwichtig om alleen de Kerk aan te pakken. Wat niet wegneemt dat de Kerk verantwoordelijk is als ze in overtreding is, als haar be-

dienaars in de fout gaan. Ik wil de Kerk niet goedpraten. Wie fouten maakte, moet voor het gerecht verschijnen. De eerste zorg moet naar de slachtoffers gaan.

–Wat moet de Kerk volgens u doen?

Allereerst luisteren. Je verstaat maar wat het misbruik betekende, als je lang genoeg luistert. En zich nederig opstellen: eerst leren, niet be-leren. Wie leiding geeft, heeft macht. Als zo iemand niet meer luistert, geen tegenspraak duldt, dan bestaat het gevaar dat hij afglijdt in onheuse machtsuitoefening. Ook dat zie je in alle geleidingen van de samenleving. De Kerk moet zich afvragen hoe ze vormen van onheuse machtsuitoefening kan vermijden.

–U maakt zich ook zorgen over de eenzaamheid onder oudere priesters?

In het West-Vlaamse dorp waar ik opgroeide, was de pastoor iemand voor wie je je hoed afnam. Hij had een huishoudster, was welkom in elk gezin. Het dorp was zijn thuis. Door wie worden voorgangers, die van de ene parochie naar de andere hollen, vandaag gedragen? De Kerk moet anders omgaan met haar bedienaars. Wie veren-

zaamt, heeft geen klankbord meer. De kans is groot dat zo iemand radicaal wordt.

–Veel van uw ideeën vinden we terug in de beleidsbrochure ‘Verborgen verdriet’ van de bisschoppen en hogere oversten van België.

Ik adviseerde de bisschoppenconferentie en de hogere oversten bij het opstellen van de beleidstekst. De krachtlijnen van hun nieuw beleid zijn: de kant van de slachtoffers kiezen, de stilte doorbreken, werken aan erkenning en herstel, de daders rechtmatig aanpakken, preventief werken in de toekomst. Aan de realisatie wordt nu gewerkt. De arbitrage is opgericht. Tien meldpunten zijn vandaag operationeel, in de supervisie daarvan speel ik ook een rol.

–U wil weer trots zijn op de Kerk?

De voorbije eeuw was de Kerk toonaangevend in de zorg voor zieken, stervenden, weeskinderen, mensen met een beperking. Daarin gaf ze een boodschap aan de samenleving. Ik pleit ervoor dat de Kerk vandaag mensen motiveert en armslag geeft, die op die vlakken iets betekenen. Dat evangelisch engagement voor wie minder kansen krijgt, moet ze levend houden.